

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.299/2018/11/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Tóth Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. jogtanácsos által képviselt, ... útján képviselt I. r., a dr. jogtanácsos által képviselt III. r., a dr. jogtanácsos által képviselt IV. r. és a Hargitai-Mezőfi Ügyvédi Iroda által képviselt V. r. alperes ellen 308.026.879 Ft összegű kártérítés és járulékainak megfizetése iránti perében meghozta a Győri Törvényszék 2018. szeptember 25. napján kelt G.20.582/2014/129. számú ítélete ellen a felperes részéről 130. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A felperesnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.,III.r. alperesnek személyenként 2.000.000. - 2.000.000. (Kettőmillió - kettőmillió) Ft, a IV.r. alperesnek 1.000.000. (Egymillió) Ft, míg az V.r. alperesnek 1.270.000. (Egymillió-kettőszázhetvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a 2006. május 30-án és 2006. június 14-én a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumhoz (GKM) címzett levelében bejelentette, hogy beruházásokat tervezett és egyedi kormánydöntéssel nyújtható közvetlen támogatás (EKD) iránti kérelmet terjesztett elő. A gazdasági és közlekedési miniszter a 2006. június 21. napján kelt levelében üdvözölte a tervezett kapacitásbővítő beruházást, egyben a Kormány - jogszabályok keretein belül biztosítható - támogatását ajánlotta fel. A felperes beruházását érintő tárgyalásokat a GKM nevében az **I H** Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Zrt. vette át, és a 2008. április 30-án kelt levelével a Kormány ajánlatát megerősítette. 2008. augusztus 18-án a felperesnél a közreműködő szervezet helyszíni ellenőrzést is tartott. 2009. február 27-én és 2009. április 4-én a felperes írásban tájékoztatta az **I H** Zrt.-t, hogy a **B**, valamint a **G** cégekkel fennállt bér munka megrendelése miatt munkavállalói létszáma lecsökkent. Az **I H** Zrt. 2009. június 15-én a Kormány korábbi támogatási ajánlatát visszavonta, mivel a 8/2007. (I. 24.) GKM rendelet szabályai szerint negatív munkahelyteremtéssel járó projekt nem kaphat támogatást.

A felperes a 2010. évben a **k..i** és a **s.. i** telephelyén újabb beruházást határozott el az autógenerátor gyártás bővítése, a fröccsöntő technológia fejlesztése és galvanizáló kapacitás létrehozása terén. A beruházás forrása biztosítása érdekében 2010. október 7. napján pályázatot nyújtott be az Új Magyarország Fejlesztési Terv Gazdaságfejlesztési Operatív Program (**G**) pályázati kiírására. A **G**

közreműködő szervezete, a **M Zrt.** a felperes pályázati anyagára hiánypótlási felhívást bocsátott ki, arra 10 napos határidőt előírva. Előírta más mellett, hogy a felperes a beszerzendő új gépek és berendezések kiadásaira ne csupán költségbecslést, hanem tételes árajánlatot csatoljon. A kért hiánypótlást a felperes a 2010. november 2-án megtartott helyszíni szemle alkalmával átadta. A felperes pályázata befogadását a **M Zrt.** 2010. november 12-én megtagadta, mert a szerszámüzem építés, a galvanizáló és a galvanizáló technológiai berendezés költségtelekre a felperes megbízásából eljáró **H K** által készített költségbecslés nem felelt meg a pályázati felhívás és útmutató előírásainak. A megtagadó döntés ellen a felperes eredménytelenül élt panasszal.

A felperes leszállított keresetében egyrészt az I. rendű, a III. rendű, a IV. rendű és az V. rendű alperest egyetemlegesen 129.159.031 Ft. kártérítés, valamint annak a 2009. június 15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata; másrészt az I. rendű és a III.r. alperest egyetemlegesen 178.867.848 Ft. kártérítés, valamint annak a 2011. január 31. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét az Európai Közösséget Létrehozó Szerződés (EKSZ) 3. cikke (1) bekezdése g), m) pontjai, 10. cikke (a közösséghez hűség elve), a 86. cikk (1) bekezdése; az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (EUMSZ) 56. cikke, a Ptk. 205.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó 229. § megszegésére alapította és a Ptk. 339. § -a, 344. § -a, 6. §-a alapján kérte kötelezni az alpereseket kártérítés megfizetésére. Amennyiben a kár összege pontosan nem számítható ki, a Ptk. 359. § (1) alapján általános kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Az *I. esetkörben*, az EKD támogatás elmaradása miatt a keresetét arra alapította, hogy a jelentős bér munka megrendeléseinek (**B**, **G**) elvesztése, ezzel összefüggésben a munkavállalói létszám lecsökkenése arra az időszakra esett, amikor ezen a piacon az egyedüli és közvetlen versenytársa, a kaposvári telephelyű **V E Kft.** megszerezte a **B**, és a **G** megrendeléseit. Ugyanakkor a versenytárs a **G** pályázatokon rendszeres támogatásban részesült. Így a versenytárs csak amiatt tudott a felperesnél kedvezőbb áron a bér munka megrendelőknek dolgozni és a megrendelést megszerezni, mert a I.rendű alperes neve finanszírozta támogatásával az egyébként veszteséges termelését. A felperes megítélése szerint az I. rendű alperes és szervei, a támogatások folyósításánál eljáró minisztériumok megsértették az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (Ámr.) 80. § (3) bekezdése összehangolási kötelezettséget előíró szabályait. A felperes versenytársának úgy juttatattak támogatást, hogy a felperes beruházási programját ismerték és tudták, hogy a versenytárs ugyanazon technológiát alkalmazza. A versenytársnak juttatott azonos célokat szolgáló támogatások szükségképpen a felperes piacvesztését eredményezik. Mindez pedig sérti az EKSZ 10. cikkét és 86. cikk (1) bekezdését. Az EKD támogatási ajánlat fennállása alatt a GKM nevében eljáró közreműködő szervezetet együttműködési kötelezettség (Ptk. 205. § (3) bekezdése) terhelte és a feltétel bekövetkezése alatt a Ptk. 229. § (1) bekezdése szerint nem tanúsíthatott volna olyan magatartást, amely a feltétel bekövetkezése esetére a másik fél jogát csorbítja vagy megghiúsítja. Az együttműködési kötelezettség megsértésén túl a keresetének ezt a részét a Ptk. 6. §-ára is alapította. Kifejtette, hogy amennyiben a szerződéskötésre irányuló közlés olyan határozott, hogy a másik fél kellő alappal számolhatott a szerződés létrejöttével és nagyobb arányban indokolatlan költségek, a biztatási kár tényállása alapján követelhet megtérítést.

A *II. esetkörrel* összefüggésben hivatkozott a 994/98/EK tanácsi rendeletre, valamint a 800/2008/EK bizottsági rendeletre, melyek alapelvei szinten várják el a tagállamoktól hogy az állami támogatások vonatkozásában is szigorúan és hatékonyan érvényre juttassák a versenyszabályok alkalmazását. Ebben a körben is alkalmazandó az EKSZ 10. cikk majd az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése. A **G** részletszabályait a pályázat benyújtásakor a 8/2007. (III. 19.) MeHVM. rendelet határozta meg, melynek 10. §-a és 11. §-a az elszámolható költségek szabályozása körében nem tartalmazott olyan megszorító részletszabályozást, amelyet a felperesnek is kiadott pályázati felhívás és útmutató is

tartalmazott. Ugyan a 10. § (2) bekezdése felhatalmazást ad arra, hogy a pályázati dokumentáció az elszámolható költségek körét a jogszabályban írtaktól szűkebben is meghatározhatja, ez az általános rendelkezés nem vezethet oda, hogy a pályázat benyújtási, befogadási szakaszában a pályázót szükségtelen mértékben korlátozza. A felperes által benyújtott dokumentáció megfelelt a DIN 276 normarendszere előírásainak, amelyek más uniós tagállamban, így Szászországban elfogadnak. Ha az egyik állam joga a pályázat beadásának szakaszában beéri a költségbecsléssel az építési és technológiai jellegű beruházások esetén, a másik tagállamban pedig megköveteli azt, hogy végleges tervdokumentációt szolgáltatasson; az ellentétes az állami támogatásokkal szemben támasztott közösségi elvárással. Az EKSZ 49. cikke szerint tilos a Közösségen belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok állampolgárai tekintetében, akik a Közösségnek nem abban a tagállamában letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy. Az Európai Bíróság C- 3/95. számú ítélete 25. pontja szerint az indirekt eszközökkel megnehezített szabályozás a szolgáltatásnyújtás szabadságának akadályát képezi. Ennek megfelelően azon tagállami intézkedések is a tilalom hatálya alá tartoznak, amelyek bár nem akadályozzák más tagállamban letelepedett szolgáltató tevékenységét, de azt kevésbé vonzóvá teszik. Úgy vélte, hogy a bizonyítási terhet az állam és szervei viselik a megjelölt jogszabályokban megjelenő korlátozó intézkedések szükségességét és arányosságát illetően is.

A felperes keresetében kérte, hogy a törvényszék a Pp. 155/A §-a alapján kezdeményezze az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását a keresetben megjelölt uniós normák értelmezése érdekében.

Az alperesek *ellenkérelmükben* a kereset elutasítását kérték.

Az *I. rendű alperes* azzal védekezett, hogy a felperes pályázatai elutasítása és az konkurens másik pályázó támogatásban részesítése még nem jelenti a közösségi célkitűzések, versenyszabályok sérelmét. Uniós versenyjogi sérelem sem valósult meg, mivel az állam nem nyújtott a felperes által konkurensként megjelölt cégnek versenyelőnyt. A I. esetben jogszabály rendelkezése alapján negatív munkahelyteremtéssel járó projekt nem kaphat támogatást. A II. esetben az érdemi elbírálásig sem jutott el a pályázat. Magyarország az állami támogatásra vonatkozó jogharmonizációval és a hazai támogatási szervezeti rendszer kiépítésével eleget tett EKSZ 10. cikkének. A németországi tulajdonú felperest az alperes nem korlátozta a pályázat tartalmi elemei összeállításában, így eljárása nem ütközhetett az EKSZ 49. cikke szabályaiba. Rámutatott, hogy a jogszabályalkotás polgári jogi felelősséget nem keletkeztet. (EBH1999.14., BH2002.264.) Az uniós jogi tagállami kárfelelősség feltételei az uniós alanyi jog, súlyos sérelme, valamint közvetlen ok-okozati összefüggés a jogsértő magatartás és a kár között. A perben ezen feltételek fennálltát a felperesnek kell bizonyítani. Jelen esetben azonban az uniós jog nem alkalmazható, mivel nincs a tényállásnak uniós, a tagállami határon átnyúló eleme. A felperes és a I.rendű alperes neve között a két tényállás esetében szerződés nem jött létre, a I.rendű alperes neve szerződési ajánlatot sem tett. A Ptk. 6. §-a alapján amiatt sem felelhet, mert a felperes a saját akaratából döntött állami támogatás iránti kérelemről, pályázatról. A **B** megrendeléseinek elvesztése nem a I.rendű alperes neve magatartásának eredménye. A felperesnél a munkavállalók számának csökkenése a válság alatt következett be. A felperes kárát az okozta, hogy a saját üzleti kockázatára eszközölt 1,12 milliárd Ft. beruházást.

A *III.r. alperes* kiemelte, hogy állami, költségvetési támogatáshoz való jog, mint alanyi jog nem létezik. Utalt a BH1991.74 szám alatt közzétett eseti döntésre, amely szerint ha valamely állami támogatás megadása nem kötelező államigazgatási aktussal történik, a támogatás várható összegét kártérítési igény alapjaként nem lehet figyelembe venni. (I.) A korábbi EKD támogatást a beruházás ösztönzési célú irányzatból (BC) finanszírozzák, amely a megváltozott jogszabályi rendelkezések

szerint nem az NGM, az NFM, avagy a jogutód III.r. alperes - , hanem az V. rendű alperes irányítása alá tartozik. A 292/2009. (XII. 19.) Korm. Rendelet (Ámr.) 80. § (3) bekezdésében meghatározott összehangolási kötelezettség a felperes megítélésével szemben az azonos célú pályázati felhívások feltételrendszerére vonatkozik, tehát azt tiltja, hogy azonos célra eltérő feltételekkel több pályázati felhívás jelenjen meg. Azonban az EKD nem pályázati támogatás, arra az Ámr. 80. § nem alkalmazható. A különböző állami szervek támogatási gyakorlata egységes adatbázisba nem kerül. Az intézményi elkülönülés miatt a támogatások során eljáró különféle közreműködő szervezetek nem ismerték fel a felperes, valamint a V E Kft. egyes támogatási igénye között a felperes által vélt összefüggést. (II.) Rámutatott, hogy a pályázónak kell igazodnia a kiírt pályázati feltételekhez, nem pedig a pályázati feltételeknek a pályázó igényeihez. Azt pedig a felperes sem vitatta, hogy a pályázata nem felelt meg a pályázati feltételeknek. A pályázati rendszer felülvizsgálatára a bíróság nem rendelkezik hatáskörrel. A pályázati rendszer működtetése a tagállam hatásköre. A pályázat felfüggesztése megszokott eljárás akkor, ha túl sok a pályázó és várható a rendelkezésre álló pályázati keret kimerülése.

A IV. rendű alperes a I. esetkörben szintén rámutatott, hogy a 8 / 2007. (I. 24.) GKM rendelet 13. § (3) bekezdése szerint a támogatás nem ítéltető meg és nem folyósítható, ha a bejelentés vagy a beruházás nem felel meg a rendelet rendelkezéseinek. A rendelet pedig a munkahely-csökkenés esetén nem biztosítja a támogatás folyósítását. Ezért jogszerű volt a támogatási ajánlat visszavonása jogellenes magatartás hiányában pedig a kártérítési felelősségnek sincs helye. Vitatta azt is, hogy a felperesnek kára következett volna be. Kifejtette, hogy az uniós állami támogatási szabályok mindig csak a tagállamok számára nyitva álló kereteket határozzák meg, a kereteken belül a tagállamok saját hatáskörben dönthetnek szigorúbb vagy többlet- feltételek bevezetéséről. A jogszabályi feltételek teljesítése vagy nem teljesítése ténykérdés. Nincs mód annak figyelembevételére, hogy a pályázó mely, esetleg rajta kívülálló okból nem volt képes megfelelni a pályázati feltételeknek. A felperes és a B közötti üzleti kapcsolat megváltozása nem eshet az alperesek terhére. A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint a felperesnek kell bizonyítania a kártérítési felelősség valamennyi feltételét. A Ptk. 6. §-ára hivatkozással a kereset amiatt alaptalan, mert a felperes nem számíthatott teljes bizonyossággal sem az EKD-re, sem a G támogatásra, a pozitív döntést megelőző beruházásait csak saját kockázatára eszközölte. Éppen a felperes által hivatkozott eseti döntés (EBD2013.P.12.) támasztja alá, hogy ilyen esetben nincs helye az utaló magatartás miatti kártalanítás követelésének.

Az V. rendű alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte. Arra hivatkozott, hogy a Kúria joggyakorlat- elemző csoportja "a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos polgári és közigazgatási ügyek joggyakorlata" címmel 2012-ben készített összefoglaló véleményében elemezte a támogatási kérelmek elutasításával kapcsolatos ügyeket is. Megítélése szerint a felperes által indított per tárgyában mind a két esetkörben helye lett volna a közigazgatási pernek. Érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A I. esetkörben véleménye szerint csak annak van jelentősége, hogy a felperesnek címzett támogatási ajánlatot visszavonták. A felperesnek magának kell viselnie annak kockázatát, hogy a B megrendelésére építő monokultúras gazdasági helyzetet alakított ki a termelésében. A II. esetkör tekintetében az okozati összefüggés (adekvát kauzalitás) határ- pontja a hiánypótlás teljesítésének elmaradása miatti 2010. november 12.-i negatív döntés elleni panasz elutasítása volt. A felperes az általa tervezett beruházást a G támogatás hiányában más forrásból is meg tudta volna megvalósítani.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperesek részére perköltség fizetésére. Határozata indokolásában elsődlegesen a törvényszék mellőzte a felperes kérelmére a Pp. 155/A § (2) bekezdése alapján az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. Rámutatott, hogy az 1/2009. (VI. 24.) PK- KK. közös vélemény szerint - ha az

ügyben törvény alapján nem kizárt a felülvizsgálat lehetősége - a Kúriát kell annak a fórumnak tekinteni, amelyet az EKSZ 234. cikke (3) bekezdése illetve a 68. cikk (1) bekezdése alapján az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének kötelezettsége terheli. Ezért ilyen kötelezettsége az első fokon eljáró bíróságnak nincs. Majd megállapította, hogy a kiemelt jelentőségű perben (Pp. 386/A §) a feleknek maguknak kell meghatározniuk a releváns és vitatott tények körét, valamint azt, hogy e tények tekintetében kit és mennyiben terhel a bizonyítási kötelezettség. Ezen túl a Pp. 121. § (1) bekezdéséből következően a felperesnek kell azt megjelölnie, hogy ki ellen kívánja a pert megindítani, vagyis az alperes megjelölése a felperes rendelkező cselekménye. Kitért arra is, hogy a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 339. § (1) alapján a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség a jogellenesség, a kár és az ezek közötti okozati összefüggés tekintetében. A törvényszék a I. esetkör tekintetében megállapította, hogy a támogatási ajánlat visszavonására amiatt került sor, mert a felperesnél időközben végrehajtott létszámcsökkentés miatt a pályázat az előírt létszámvállalási feltételeknek nem felelt meg. A pályázó felperesnek számolnia kellett azzal a lehetőséggel is, hogy a pályázata nem sikeres a beruházásai ellenére. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes pályázatait elutasították, egy konkurens cég viszont állami támogatásban részesült, nem jelenti a közösségi célkitűzések és versenyszabályok sérelmét. Egyetértett a bíróság azzal az alperesi védekezéssel, hogy Magyarország az állami támogatásokra vonatkozó jogharmonizáció végrehajtásával és a szükséges hazai szervezetrendszer kiépítésével eleget tett az EKSZ 10. cikkében meghatározott tagállami kötelezettségnek. Elfogadta azt az érvet is, hogy a felperes és a **B** cég közötti kapcsolat megváltozása az alperesek működési körén kívül esik. Az EKD támogatási ajánlat egy feltételes kötelezettségvállaláson alapult, amely - más mellett - a beruházás alatt létesülő új munkahelyek száma alapján került meghatározásra. A bizonyítékok alapján a bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes állami szerepvállalásra vonatkozó meggyőződése csak feltevés maradt. A felperes üzemvezetői, **G J** és **Sz P** tanúk csak közvetett, a **B** cég sofőrjeitől származó ismeretekkel rendelkeztek a **V E** Kft. tevékenységéről. A felperes pedig maga is előadta, hogy a **V E** Kft. nem a felperes által gyártott terméket érintő projektek finanszírozására pályázott. Ugyan a **V E** Kft. foglalkoztatási adatai a munkaügyi központ megküldött adatai szerint valóban bővülést mutattak, azonban ennek az adekvát okozati kapcsolata hiányzott az alperesek valamiféle jogellenes magatartásával.

II. esetkör tárgyalása során **G J**, **K J J**, **K Gy** és **H K** tanúk vallomása tartalmazta azt, hogy a felperes a hiánypótlásra előírt határidőn belül nem tudott pozitív elbírálása alkalmas pályázatot benyújtani. A bíróság kitért arra, hogy a felperes érdekkörébe esik az a körülmény, hogy a németországi (szász) pályázati rendszert ismerő **H Kt** kérte fel a közreműködésre. A felperesi pályázat elutasítására a hiánypótlás nem megfelelő teljesítése miatt került sor. A felperes az állami támogatás igénylésére közvetlen követelést nem jogosult megfogalmazni. Mivel számos külföldi háttérű pályázó is sikerrel pályázott, általánosságban a pályázati rendszer egészéről a felperes által hivatkozott működésképtelenség nem állapítható meg. A pályázati rendszer egészének szakmai jellegű vizsgálata pedig nem képezheti a per tárgyát. Alaptalannak ítélte a bíróság a Ptk. 6. §-a alapján is a felperes keresetét. A bírói gyakorlat (936/2003. számú Elvi Határozat, BDT 2005.1175, BDT 2005.1138, EBD213.P.12) részletezése alapján kifejtette, hogy a rendes üzleti kockázattal együtt járó hátrány főszabályként nem hárítható át a másik félre, mivel a polgári jog szabályai alapján a jogalanyoknak saját magatartásuk következményeit maguknak kell viselniük. Az üzleti viszonyokban abból kell kiindulni, hogy a felek szabadon bocsátkozhatnak üzleti tárgyalásokba és nem tartoznak felelősséggel a szerződés létrejöttének elmaradásáért. A Ptk. 6. §-a szoros oksági lánc fennállását kívánja meg, a kárnak a károsult személy magatartásával, e magatartásnak pedig a másik személy szándékos magatartásával kell okozati összefüggésben állnia. Ha pedig ismert volt az igényt érvényesítő fél számára, hogy a beruházása kockázattal jár, akkor ez önhiba. Végeredményben a törvényszék megállapította, hogy a perben rendelkezésre álló adatok szerint az

alperesek nem tanúsítottak olyan jogellenes magatartást vagy mulasztást, amellyel adekvát okozati kapcsolatban a felperesnek kára következett volna be, amelyet biztatási kárként érvényesíthetne.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetének való helytadás iránt a felperes terjesztett elő *fellebbezést*. Jogorvoslati kérelmében elsődlegesen azt kifogásolta, hogy a törvényszék nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy mely jogszabály alapján melyik állami szervet tekinti az egyes esetkörökben az eredetileg eljáró állami szervek jogutódjainak. Utalt a 2013. június 7. napján kelt előkészítő iratában kifejtett álláspontjára, arra, hogy miként hozott létre kettősséget a különböző szintű jogszabályokkal a jogalkotó a beruházási célelőirányzattal kapcsolatos feladatkörökben. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság akkor, amikor ítéletében 55 oldalon át idézte a felek beadványaiban foglaltakat, egyúttal nem tett eleget a tényállás megállapítási kötelezettségének. Utalt az ítélet teljessége követelményére (Pp. 213. § (1) bekezdése), valamint arra, hogy az indokolási kötelezettség elmulasztása (Pp. 221. § (1) bekezdése) az ítélet hatályon kívül helyezésére vezethet, amennyiben az nem bírálható felül. Az indokolásnak azt is tartalmaznia kell, hogy a bíróság miért alkalmazta vagy nem alkalmazta a felek által hivatkozott jogszabályokat. A konkrét esetben a bíróság nem végzett valódi bizonyíték-értékelő tevékenységet, az ítélet nem - avagy szűk körben tartalmaz ilyen érvelést. A bíróság nem várt el semmilyen exculpációs bizonyítást az alperesektől, csupán azt állapította meg, hogy a felperest terheli a bizonyítási kötelezettség a kártérítési felelősség elemei tekintetében. Úgy vélte, hogy mellőzhetetlen lett volna az alperesi bizonyítás elvárása, annak hiányában a bizonyítatlanság jogkövetkezményének levonása az alperesek terhére. Mivel ez az első fokú eljárásban elmaradt, ezt a másodfokú eljárásban kell megtenni. Kifejtette, hogy az Európai Unió Bíróságának (EUB) gyakorlatában kialakult az az elv, amely szerint az állam felelős a közösségi jog neki betudható megsértésével a magánszemélyeknek okozott károkért. Az alperesek és az elsőfokú bíróság megítélésével szemben az állam tevékenységének vagy mulasztásának elemzésénél nem a "magatartást" és a felróhatóságot kellett vizsgálni, mivel a tagállam viseli a bizonyítás terhet. Bizonyítani tartozik azt, hogy az általa alkalmazott gyakorlat, korlátozó intézkedések szükségszerűek és arányosak voltak. A korlátozás akkor elfogadható, ha megfelel az uniós bíróság által kidolgozott négylépcsős tesztnek; tehát az intézkedés nem diszkriminatív, a közérdek körébe tartozó megfelelő kényszerítő célt kell szolgálnia, alkalmasnak kell lennie a cél megvalósítására és nem mehet túl a szükséges mértéken. Az alperest terhelő bizonyítási kötelezettség miatt az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a bizonyítatlanság következményét a felperes terhére róta. Ezen kívül az elsőfokú ítélet logikátlan is volt, mivel nemleges körülmények bizonyítását várta el a felperestől. Nem várható el a felperestől annak bizonyítása, hogy a megrendelő nem más piaci vagy egyéb körülmény miatt helyezte át a termelését a konkurenciához. Álláspontja szerint feltárta és bizonyította azokat a körülményeket, amelyek oda vezettek, hogy a **B** és **G** a megrendeléseit áthelyezte a perben vizsgált időszakban a **V E Kft.**-hez és ezzel egy időben miként változtak a létszám adatok a felperesnél, valamint a konkurensnél. A törvényszék ítéletéből azonban nem derült ki, hogy a bíróság milyen okokból jutott arra a következtetésre, hogy nem valósult meg a konkurens cég javára a versenylőny nyújtása. Vitatta **H K** vallomásának értékelését. Csak annak volt jelentősége, hogy a I.rendű alperes neve és intézményei által fenntartott pályázati rendszer szabályozásából adódó torzulások és az ezen belül biztosított határidő alatt nem volt módja a felperesnek, hogy a bevonni kívánt külföldi szolgáltató tevékenységét igénybe vegye. Rámutatott, hogy a szakértői vélemények érdemi értékelése az ítéletben nem történt meg. Nem értett egyet az ítélet azon részével, melyben az előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti kérelmét a bíróság elutasította. Fenntartotta, hogy nem a magyar jogi szabályozás a közösségi jog alapelveivel ütközése vizsgálatát, hanem az uniós jog értelmezését kezdeményezte. Kitért arra is, hogy az ugyan nem lehetett a per tárgya, hogy a magyar pályázati rendszer megfelelt-e az uniós célkitűzéseknek; azt azonban vizsgálni lehet, hogy a konkrét esetben megfelelt-e annak. Emiatt a törvényszéknek vizsgálnia kellett volna a felperes magyar

pályázati rendszerrel kapcsolatos kritikai érveit.

Az EKD támogatás körében az ítélet egyáltalán nem tért ki a felperes által hivatkozott EKSZ 81- 82. cikke, 87. cikke és 86. cikke rendelkezésével kapcsolatos érvelés cáfolatára. Nem vizsgálta a bíróság az állami támogatások, a tiltott állami támogatás fogalmát sem. Az Európai Unió Bírósága szerint a tiltott állami támogatásnak minősül minden gazdasági előny, amely állami forrásból származik és meghatározott piaci szereplőnek, ágazatnak vagy régióknak szelektíven juttatják és ezáltal vélelmezhető a versenyt torzító hatás. A szelektíven nyújtott támogatás sérti a releváns piacon tevékenykedő más vállalkozások esélyegyenlőségét. A felperesnek az adott piacon egyetlen versenytársa a V E Kft. volt. Ez a cég az állam szubvenciók intézkedéseivel kezdte meg olyan termék gyártását, amelyet korábban a felperes gyártott. Korlátozza a versenyt, ha a tagállam szervei egyes intézkedésekkel a piac résztvevői közül egyesek ellehetetlenítenek. Amennyiben az alperesek arra hivatkoznak, hogy nincsen központi állami információs bázis, amely alapján az egyik állami szerv tudhatja, hogy a másik a piac egyes szereplőinek milyen támogatásokat nyújt, éppen azt nyilvánítják ki, hogy nem tesznek eleget a versenytorzító hatások kizárta tételének. A 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (Ámr.) összehangolási kötelezettséget előíró szabályára vonatkozó alperesi érvekre hivatkozott az Ámr. 79. § (1) bekezdése b) pontjára. Utalt a 163/2006. (VII. 28.) Korm. Rendelet 5. § (2) bekezdésére is, amely a gazdasági és közlekedési miniszter számára előírja a gazdasági versenyképesség javításával kapcsolatos kormányzati feladatok összehangolását.

A II. esetkör tekintetében fenntartotta, hogy az EUMSZ 56. cikke rendelkezésébe ütközik, minden olyan nemzeti szabályozás, amely a tagállamok közötti szolgáltatásnyújtást a tisztán egy tagállamon belüli szolgáltatásnyújtásnál nehezebbé, kevésbé vonzóvá teszi, elriasztja a piac szereplőit attól, hogy más tagállamban szolgáltatást nyújtsanak vagy más tagállamból szolgáltatást vegyen igénybe. Azt ugyan nem vitatta, hogy a szerződés nem jött létre a felek között, a bíróságnak mégis figyelembe kellett volna vennie a Ptk. 205. §-át, és azt kellett volna megállapítania, hogy a I. rendű alperest és szerveit terhelő fokozott gondosság kritériumának az alperesek nem tettek eleget. Szerződés hiányában is a Ptk. 205. § (3) alapján alkalmazandó a Ptk. 229. §-a. A Szegedi Ítéltábla Ptk. 6. §-a kapcsán kifejtett érvei (EBD 2013.P.12.) érvényesek lehetnek a Ptk. 205. § és a 229. §-a értelmezése során is. A döntésben kifejtettek analóg módon, de csak teljességükben alkalmazhatóak jelen jogesetre. Az okozati összefüggés kérdésében változatlanul fenntartotta az elsőfokú eljárásban 2018. március 6. napján készített összefoglaló nyilatkozatában foglaltakat.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perkölségben marasztalását kérte. Egyetértett az elsőfokú ítélettel abban, hogy az I. rendű alperes nem tanúsított a felperessel szemben jogellenes magatartást és a felperes nem bizonyította sem a kártérítés általános feltételeit, sem pedig az EUB által kidolgozott Brassaire-elv szerinti feltételeket. A hazai jog szerint a jogalkotásért való polgári jogi felelősség tekintetében az állam immunitást élvez. A felperesi állítással szemben az EK-Szerződés 86. cikke és 49. cikke sérelme sem valósult meg.

A III.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte a felperes másodfokú perkölségben marasztalásával. Előadta, hogy a felperes megítélésével szemben nem képezheti jelen per tárgyát a I. rendű alperes neve szervei által működtetett pályázati rendszer. Az állam által felállított támogatási rendszerek az EU iránymutatásokat követik. A I. esetkörben a támogatási szerződés megkötésére nem került sor, így nem volt támogatás nyújtására vonatkozó kötelezettségvállalás. Minden alapot nélkülözőnek nevezte azt, hogy az állam és érintett szervezetei tudatosan a felperes konkurens cégét támogatták, azért, hogy ugyanazon megrendelő ugyanazon igényeit kiszolgáló beruházást megvalósítsa. A felperes által szolgáltatott bizonyítékok (tanúk, szakvélemény) nem bizonyítják, hogy az alperesek bármilyen jogszabályi előírást megsértettek volna és károkozó magatartást tanúsítottak volna a felperessel szemben. A versenyt torzító hatások

kizártta tétele és az összehangolási kötelezettség körében fenntartotta, hogy az Ámr. 80. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettség kizárólag az tiltja, hogy azonos célra eltérő feltételekkel több pályázati felhívás megjelentetésére kerüljön sor. Ez a jogszabályhely viszont nem vonatkozik az EKD támogatás esetére. A verseny tisztasága érdekében nem vizsgálható támogatói részről az, hogy a felperessel párhuzamosan milyen versenytárs pályázott még uniós forrásra. Helyes ezért az elsőfokú bíróság megállapítása, amely szerint a felperes a pályázati eredmény bevétele nélkül saját kockázatára nagy értékű beruházásokba kezdett, pedig számolnia kellett azzal a lehetőséggel, hogy a pályázata nem lesz sikeres. A II. esetkör esetében a felperes számára ez a pályázati felhívás nem volt megfelelő, mivel nem tudott megfelelő részletezettségű - tervekkel alátámasztott - költségbecslést benyújtani. Elfogadhatatlannak nevezte azt az elképzelést, hogy a pályázati, támogatási rendszer csak a felperes által ésszerűnek tartott keretek között működhet. A III.r. alperes nem köteles más tagállamban meghirdetett pályázati felhívás keretei között elfogadott szabvány szerinti dokumentumok elfogadására. A Strukturális Alapok felhasználási szabályai tagállami hatáskörbe helyezik a pályázati rendszer működtetését, így a felhívások feltételeinek meghatározását is. Olyan uniós előírás nincs, amely alapján a felhívásokat olyan szinten össze kellene hangolni, hogy automatikusan kölcsönösen elfogadható dokumentációs szintet rögzítsenek. Idézte a **H K** tanúvallomását, melyből az tűnt ki, hogy a magyar nyelvű értékbecslést nem írta alá és a tanú nem vett részt állami projektekben.

A *IV.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. A perbevonat felekkel kapcsolatban ismét jelezte, hogy az I. esetkör alapját képező feladat - és hatáskör, a beruházási célleírányzat kezelése a külgazdasági - és külügy miniszter hatáskörébe tartozik, nem pedig a IV.r. alperes jogelődje döntési körébe. Megítélése szerint az ítélet tényállásnak megállapítása jogszerű, a bizonyítási teher kiosztásának elmaradása pedig a Pp. 386/J.§-val összhangban álló volt. A kártérítés elemeire vonatkozó bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte és csak ennek sikeressége esetén kerülhetett volna sor az alperesek kimentési bizonyítására. A felperes alaptalanul, csak arra kérte előzetes döntéshozatal kezdeményezését, hogy a magyar szabályozás megfelel-e az uniós szabályozásnak, ezért ezen indítvány elutasítását kérte.

Az *V. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a felperes áfával növelt perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Az alperesek személye tekintetében rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság nem vonhatja el a felperes azon jogkörét, hogy eldöntse: a kereseti követelését mely alperesek ellen érvényesíti. Amennyiben jogutódlás következett be, a Pp. 61. § (1) bekezdését kell alkalmazni. A fellebbezés elsőfokú ítéleti tényállást és indokolást vitató részében a felperes konkrétan nem jelölte meg, hogy mely tények, milyen tényállás tekintetében megalapozatlan az ítélet. A felperes a fellebbezésében a Pp. 221. § (1) bekezdésének szabályait meghaladó, túlzott követelményt támasztott az ítélettel szemben. A felperes az elsőfokú bíróság bizonyítási kötelezettségre, bizonyítási teher kiosztására vonatkozó álláspontját lényegében nem vitatja, jogsértést nem állít, csupán a bizonyítási eljárás alapján a bíróság által levont ténybeli és jogi következtetéseket bírálja. Helyesen a bizonyítási teher kiosztása nélkül is van bizonyítási kötelezettség a Pp. 164. § (1) alapján. Mivel a per tárgya kártérítés, a felperesen nyugszik az alperesek kártérítési felelősségét megalapozó tények bizonyításának terhe. A felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség a jogellenesség, a kár és az ezek közötti okozati összefüggés tekintetében. Vitatta, hogy ezek hiányában helye lett volna az alperesi exkulpációs bizonyítás elvárása. Az előzetes döntéshozatali eljárás kérdésében fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes valójában annak megállapítására tett indítványt, hogy a magyar jogi szabályozás nem felel meg a közösségi jog alapelveinek. A felperes a fellebbezésében az alperesek versenytorzító gyakorlatával kapcsolatban ellentmondásosan nyilatkozik. A I.rendű alperes neve

versenytorzító hatásáról beszél, jóllehet azt tekinti sérelmesnek hogy lett versenytársa.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást helyesen, a fellebbezésben felhozott eljárási szabálysértések nélkül állapította meg és abból helytálló jogkövetkeztetésre jutva utasította el a keresetet.

Ezért a fellebbezés nem alapos.

Az Ítélet tábla az elsőfokú ítélet indokaival túlnyomórészt egyetértett, azokat megismételni nem kívánja, így azokra csak utal. (Pp. 254. § (3) bekezdése)

A fellebbezésben az elsőfokú ítélet által megsértett eljárásjogi alapelvként kiemelt ítélet teljességének elve (Pp. 213. § (1) bekezdése) szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben (...) érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Az elvet a törvényszék ítélete kétségen kívül nem sértette meg, hiszen elbírálta a keresetben előterjesztett mindkét tényálláson (I- II. esetkör) alapuló, valamennyi alperessel szembeni keresetet.

A felperes fellebbezési megítélésével szemben a bíróság az indokolási kötelezettségének (Pp. 221. § (1) bekezdése) is eleget tett, az ítéletet tartalmazta a (történeti) tényállást, a felek (valóban terjedelmesen rögzített) kérelmeit és az elutasító ítélet jogi indokolását is.

A keresettel perbe hozott jogvitában az EKD támogatás iránti kérelem, valamint a G pályázat alapján támogatási szerződés nem jött létre. A keresetben a felperes lényegében a támogatási szerződések megkötésének elmaradása miatt elszenvedett állított kárai megtérítését kérte.

A támogatási szerződés olyan vegyes, atipikus szerződés, amelyek útján a közpénzek közjavakká válnak szigorú közjogi szabályok alapján. Az állam közigazgatási szervei a pályázati kiírásban támogatott célként rendszerint területfejlesztést, gazdaságfejlesztést illetve munkaerő fejlesztést írnak elő. A támogatási feltételek meghatározása ágazati jogszabályokban, közigazgatási jogviszony keretében történik, így abban a hatósági elemek is megjelennek. A pályázati konstrukciókban 3 szakasz különíthető el: a pályázati, a megvalósulási és az ellenőrzési (jogsértési) eljárás. A szerződéskötés módját, tartalmát közjogi szabályok jellemzik, a kedvezményezettnek pedig nincs alanyi joga a támogatás kikényszerítésére.

A törvényszék a kártérítési perben nem tévesen, hanem helyesen indult ki abból, hogy a Ptk. 339. § (1) alapján a felperesnek kellett bizonyítania a kártérítés általános feltételeit, a jogellenes alperesi magatartást, a kára bekövetkezését és ezen két elem közötti okozati összefüggést. Mindezen elemek konjunktív és maradéktalan bizonyítása esetén kerülhet csak sor az alperesek exkulpációs bizonyítására, annak igazolására, hogy úgy jártak el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Egyetértett az ítélet tábla a törvényszék és az alperesek álláspontjával abban is, hogy a felperes által felhívott uniós jogi rendelkezések, az EKSZ 10. cikke, 86. cikke (1) bekezdése; az EUMSZ 56. cikke csak kereteket határoznak meg az uniós tagállamok részére és a pályázati rendszer részletszabályai megalkotását már tagállami hatáskörbe utalják. Ugyanakkor a pályázati rendszer egészének szakmai felülvizsgálatára a bíróság hatáskörrel nem rendelkezik.

Az állam jogszabálysértő jogalkotásért való kártérítési felelőssége terén hosszú ideig töretlenül érvényesült az állami immunitás elve. Azokban az esetekben, amikor az állam a közhatalom hordozójaként lépett fel, a jogalkotás megfelelőségét kizárólag a közjogra tartozó kérdésként kezelték. Az állami kárfelelősség határainak kijelölése tekintetében meghatározó szerepe volt az EUB 1990-es években hozott ítéleteinek. Ezek közül kiemelendő a felperes által hivatkozott a Brasserie- és Factortame III egyesített ügyekben hozott, 1996. március 5-i ítélet. Eszerint a tagállam köteles megtéríteni az egyéneknek az uniós (akkor még: közösségi) jog állam általi megsértésével okozott kárt akkor is, ha az adott jogsértésért a nemzeti törvényhozás felelős. Az EUB kimunkálta azokat a szempontokat is, amelyek fennállása esetén az egyének kártérítésre jogosultak. Ehhez három együttes feltétel fennállása szükséges: az, hogy a megsértett uniós jogszabály rájuk alanyi jogot ruházzon, az uniós jog megsértése kellően súlyos legyen, valamint a jogsértés és a bekövetkezett kár között közvetlen okozati összefüggés álljon fenn (ún. Brasserie-teszt).

A magyar bírói gyakorlatban az immunitás elvének áttörése tekintetében nagy jelentőségű volt a Fővárosi Ítéltábla 1/2014. számú Polgári Elvi Döntésének, mely kimondta, hogy a közjognak a jogalkotó számára immunitást biztosító szabályai az általános és absztrakt magatartási szabályok létrehozására irányuló jogalkotási tevékenységre és a hozzá kapcsolódó felelősségre vonatkoznak. Ha azonban az Országgyűlés egyedi ügyben jogszabályi formába öltöztetett, de tartalmilag jogalkalmazói döntést hoz, és e tény kimondásával az Alkotmánybíróság a jogszabályi rendelkezést határozatával megsemmisíti, úgy a diszfunkcionális működés polgári jogilag is jogellenessé teszi a jogalkotó magatartását. A bírói gyakorlat egységes ugyanakkor abban, hogy a hazai jogalkotással okozott kártérítésért való felelősség - uniós jogi elem hiányában - csak az Alkotmánybíróság ezt igazoló határozata alapján állhat fenn. A magyar bírói gyakorlat az uniós jogra alapítottan az állam jogalkotásért való polgári jogi kárfelelősségét több ügyben is megállapította. Minden esetben feltételül szabta ugyanakkor, hogy az Európai Unió jogának megsértését az EUB határozatával kell igazolni. Konkrét esetben ilyennek minősülhet az EUB-nak kötelezettségszegési eljárásban hozott ítélete, például C-179/14. számon a Bizottság által Magyarország ellen indított ügyben hozott ítélete, mint a jogalkotás jogellenességét megalapozó tény a kártérítési felelősség megalapozására alkalmas lehetett (*Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.542/2018/5/II. számú ítélete*). Más esetekben az EUB-nak előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélete alapozhatja meg a tagállami jogalkotás jogellenességét.

A felperes keresetében kiemelt EUMSZ 56. cikke szerint biztosított uniós alanyi jog, a szolgáltatások szabad áramlása fogalmilag értelemszerűen tagállamközi elemet feltételez, azaz azt, hogy a szolgáltatások az Európai Unió területén, a tagállamok közötti kereskedelemben szabadon mozoghassanak, és ezt a vitatott tagállami jogalkotás ne korlátozza (Kúria Pfv.III.20.656/2017/13. számú ítélete 62. pont). A perbeli esetben azonban - az I.r. alperes helyes ellenkérelmi érvelése szerint - a tényállásnak nincs uniós, a tagállami határon átnyúló eleme. Az EKD támogatás iránti kérelmet és a G pályázatot is a magyar székhelyű felperes nyújtotta be. Az állam és szervei (az alperesek) jogalkotásért való felelőssége - a fent részletezettek szerint - alkotmánybírósági határozat, avagy az EUB kötelezettségszegési - avagy előzetes döntéshozatali eljárásban hozott marasztaló határozata hiányában nem vizsgálható.

Az alperesek kártérítési felelőssége megállapításához - a keresetben szintén hivatkozott magyar jogi rendelkezés - a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a felperesnek azt kellett volna bizonyítania (Pp. 164. § (1) bekezdés), hogy az alperesek mely konkrét jogszabályt sértő magatartásával okozati összefüggésben milyen kárt szenvedett el. A felperes azonban a perben a kellő részletességgel még ennek tényeit sem adta elő (Pp. 121. § (1) bekezdése c) pontja), így a kártérítési felelősség

feltételeire vonatkozó releváns bizonyítás sem folyhatott le. Az elsőfokú bíróság ugyan a felperes indítványára műszaki- és könyvszakértői bizonyítást folytatott le a keresetben részletezett egyes kártételek összege bizonyítására, azonban erre - a kereset jogalapja alapossága hiányában - nem is volt szükség. Emiatt nem lehetett jelentősége a fellebbezésben kifogásolt annak a körülménynek, hogy a bíróság nem elemezte az ítéletében a többször kiegészített szakvélemény megállapításait.

A felperessel szemben a III.r. alperes hivatkozott helytállóan a fellebbezési ellenkérelmében az Ámr. összehangolási kötelezettséget előíró szabálya (80. § (3) bekezdése) helyes értelmére. Eszerint annak előírása, hogy "azonos célra eltérő feltételekkel több pályázati felhívás nem jelentethető meg" nem jelenti azt, hogy az I. rendű alperesnek illetve a pályázati rendszer működtetésében eljáró szerveinek nyilván kellene tartania azt, hogy egy adott piac résztvevői azonos célú támogatásra pályáznak-e, avagy sem. Az Ámr. 80. § (3) bekezdése csupán annyit jelent, hogy az azonos célú pályázati támogatásokat azonos feltételekkel kell kiírni.

A Ptk. 6. §-a csak a konjuktív törvényi feltételek együttes fennállása esetén teszi lehetővé az utaló magatartásból származó kár megtérítésére irányuló igény eredményes érvényesítését. Ezek: (1.) az előidéző magatartás szándékossága; (2.) a károsodott konkrét tevékenysége; (3.) jóhiszeműsége; (4.) az alapos ok; (5.) a károsodás bekövetkezése; (6.) az önhiba hiánya; és (7.) okozati összefüggés a károsító magatartás és a kár bekövetkezése között. Ebből következően bármelyik törvényi feltétel hiányában a biztatási kár iránti kereset alaptalan. A perben a felperes - a fentiek szerint - nem bizonyította az alperesek szándékos károsító magatartását. Azt pedig a törvényszék a bírói gyakorlat részletes bemutatásával (EBD 213. P. 12., EBH2013. 936., BDT 2010. 7.) helyesen fejtette ki, hogy a saját gazdasági tevékenységének, üzleti terveinek, elképzelései megvalósulásának kockázatát mindegyik fél maga viseli. A beruházási kockázat a Ptk. 6. § alkalmazása körében önhibának minősül. A konjuktív törvényi feltételek hiányában tehát a kereset ezen a jogcímen sem lehetett alapos.

A Pp. 155/A §-a (1) bekezdése alapján a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti.

Az EUMSZ 267. cikke szerint az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben: a) a szerződések értelmezése; b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusa érvényessége és értelmezése.

A felperes az előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti kérelmében (kifejtve: G. 20582/2014/34.) úgy vélte, hogy a Pp. 155/A. § (2) bekezdése alapján a bíróságnak kell meghatároznia azokat a kérdéseket, amelyekben az előzetes döntéshozatalt kéri, a felperesnek ilyen perbeli feladata nincsen. Mindazonáltal rögzítette, hogy a keresetében megjelölt uniós normák értelmezését kéri a keresetlevelében kifejtett érvek mentén.

Az ítéletábra egyetértett a törvényszék azon álláspontjával, hogy a konkrét esetben nem álltak fenn az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének törvényi feltételei. A felperes téves álláspontja folytán nem jelölte meg a kezdeményezés iránti kérelmében, hogy mely konkrét uniós norma értelmezését mely konkrét kereseti tényállása tekintetében kéri, így a bíróság nem is határozhatott arról, hogy a megjelölt tények tekintetében szükséges-e az Európai Unió Bírósága értelmezése. Egyetértett az ítéletábra az alperesek ellenkérelmével abban, hogy a felperes valójában a magyar EKD támogatásra, illetve a G pályázataira vonatkozó magyar jogszabályok uniós jog által védett elvekkkel összeütközése megállapítására kérte az előzetes döntéshozatalt. Az ilyen állított összeütközés megállapítására azonban előzetes döntéshozatal iránti kezdeményezésnek nincs helye.

(EBH 2005. 1320., EBH 2016. M. 21.)

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) alapján viselni köteles a saját, valamint az alperesek másodfokú eljárásban felmerült jogtanácsosi- illetve ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Ezek összegét az ítélet tábla az egyes alperesekkel szembeni fellebbezési eljárás per értékéből kiindulva (az I., III.r. alperes esetében 308.026.879 Ft.; a IV.- V. rendű alperes esetében 129.159.031 Ft.) a Pp. 75. § (1), valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. §(3),(5),(6) bekezdései alapján határozta meg. Az I., III., IV. rendű alperest jogtanácsos képviselte, jogtanácsosi munkadíjat pedig áfa nem terheli.

Győr, 2019. március 13.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Péter sk. bíró